

Stena Kumbakarne, po kateri sta nameravala plezati Počkar in Petrič

Carsolia, četrtega človeka na svetu, ki je priplezal na vrhove vseh 14 osemtisočakov, lani v Katmanduju že proglasili za mrtvega, ko je plezal na osemtisočak Manaslu, vendar si je ob nenadnem močnem sneženju visoko na pobočjih te gore uredil bivak, v njem počakal, da so se vremenske razmere uredile in se potem sam vrnil v bazni tabor pod goro.

POD PLAZOM POKOPANI VSI UPI

Vsi upi pa so bili pokopani, ko se je dr. Anar Perdan sama s sirdarjem, vodjo nosačev in kuharjev, vrnila v Katmandu in pripovedovala podrobnosti o nesreči.

Bojan Počkar in Žiga Petrič, ki sta dotlej kot dokaj stalna alpinistična naveza preplezala vrsto zahtevnih smeri v domačih in tujih gorah, sta se 2. oktobra odpravila na goro Kabru nasproti Vzhodni Kumbakarni, s katere sta hotela natančno pregledati »svojo« steno in se poleg tega dobro aklimatizirati na višino. Na tem sedemtisočaku sta na nadmorski višini približno 6000 metrov postavila šotorček, nato pa plezala še višje na goro. Ni znano, kako visoko sta prišla, vsekakor sta se proti večeru vrnila pod svojo platneno streho, kjer sta nameravala prespati in se naslednji dan vrniti v bazni tabor, da bi potem čimprej začela delo na Džanuju.

Ta dan in to noč pa je na gori začelo močno snežiti. Naslednji dan, ko bi se morala alpinista vrniti, je zdravnica dr. Perdanova po gorskem pobočju, kjer ju je še prejšnji dan lahko opazovala z daljnogledom, videla le sledove velikih plazov, o fantih pa ni bilo ne duha ne sluha. Kolikor je bilo mogoče, je skupaj s sirdarjem in še enim nosačem pregledala spodnje dele gorskega pobočja, čakala v baznem taboru še dvanajst dni, potem pa obupala in se po malone 14 dneh potovanja vrnila v Katmandu, od tod pa v Slovenijo.

NEVARNO ZBLIŽANJE S SNEŽNIM PLAZOM, KI BI BILO LAHKO USODNO

PRIPOVED IZ POD PLAZOVINE

ANDREJ TERČELJ, BORUT ČRNIVEC

Odkar pomnim, pozimi rad zahajam v gore in uživam v zimski idili. Polnjenje baterij je eden izmed stranskih motivov, glavni pa je bil in ostaja, da se s smučmi na nogah spustim z neobljudenih vrhov po nedotaknjenih zasneženih strminah. Čeprav sem užival tako že preko trideset zim, me vsaka razveseli drugače, na svoj način. Minulo si bom zapomnil še posebej, saj sem si pridobil bogato izkušnjo, ki bi se lahko končala tudi povsem drugače. Nezgoda, ki jo občutiš na lastni koži, je še posebej dragocena izkušnja, če se le konča srečno. Spodnje vrstice sprejmite le kot pripoved preživelega ponesrečenca brez posledic in naj bodo v vednost in premislek ljubiteljem zimske narave.

PREIZKUS TRDNOSTI

Zadnja zima je bila po mojem prepričanju nekaj posebnega, žal tudi po številnih nesrečah. Padavin je bilo si-

cer povprečno, toda nizke temperature in vseskozi prisotna snežna odeja so dajali vtis bogate zime. Daljših otoplitev ni bilo, tako da sneg nikoli ni povsem izginil in pobočja niso pokazala kopnih reber. Severna pobočja so bila bogatejša s puhasto snežno odejo, saj je južna sonce hitreje osrenilo.

Tako kot že mnogokrat doslej sva se s prijateljem Borutom domenila, da se ob prvem primernem vremenu odpraviva na turo. Izbrala sva si nama dobro znano Sleme, ki sva ga že večkrat presmučala, najpogosteje na severno stran proti Savi Dolinki. Zaradi lege pobočja, višine in obilice padavin sva si obetala dobre razmere. Zadnje sneženje je prenehalo pred tednom dni, a nizke temperature so obljubljale tako željen in težko pričakovan pršič. Zadnje dni svečana je bilo vreme jasno, brez oblaka, temperatura pa se ni dvignila nad -5°C . Zaradi take napovedi nisva hitela z odhodom in sva začela vzpon šele, ko so prvi sončni žarki obsijali najvišje vrhove. Avto sva pustila v vasi Podkuže

Vrh Votlega Slemena, pod katerim se je sprožil snežni plaz

in se s kožami na smučeh odpravila proti lovski koči pod Smrajko. Kljub globokemu puhastemu pršiču sva hitro napredovala. Nad lovsko kočjo se svet dvigne, zato sva zaradi varnosti in lažje hoje raje skrenila v levo proti Njivicam ter v smeri letne poti na vrh Votlega Slemena (2048 m). Čeprav sneg ni kazal nobenih znakov plazjenja, sva se ves čas vzpenjala v primerni varnostni razdalji.

Pod vrhom sva se ustavila, ker sva se hotela naučiti toplih sončnih žarkov, za katere sva bila večji del poti prikrajšana zaradi njene severne lege. Za mesto počitka sva si izbrala zadnjo strmino tik pod vrhom. Čeprav so topli žarki prijetno božali, mraz ni dopuščal poležavanja. Bolj za vajo kot zares sva se odločila, da narediva preizkus trdnosti snežne odeje po norveški metodi. Prerez je odkril dve možni drsni plasti globinskega sreža, ki pa pod obremenitvijo nista splazili. Brez sva delala na jugovzhodnem pobočju, kjer je bilo tveganje po obvestilih Službe za snežne plazove pri HMZ Slovenije 2. stopnje, na severni pa 3. stopnje po mednarodni petstopenjski lestvici.

Kot pri vseh podvigih sva imela s seboj vsak svojo lavinsko lopato in lavinsko žolno, ki sva jo vklopila že daleč v dolini. Oba pripomočka sodita skupaj kot »rit in srajca«. Kadar reševalec porabi 30 minut za iskanje, ima zasuti le še 50 odstotkov možnosti za preživetje. V tem času brez žolne ne najde zasutega, še manj pa ga brez lopate reši belega jarma. To je obvezna oprema vsakega zimskega obiskovalca gorá. Obvezna in dodatna oprema pa ne smeta biti razlog za dodatno samozavest in tveganje.

VAREN POSKUSNI ZAVOJ

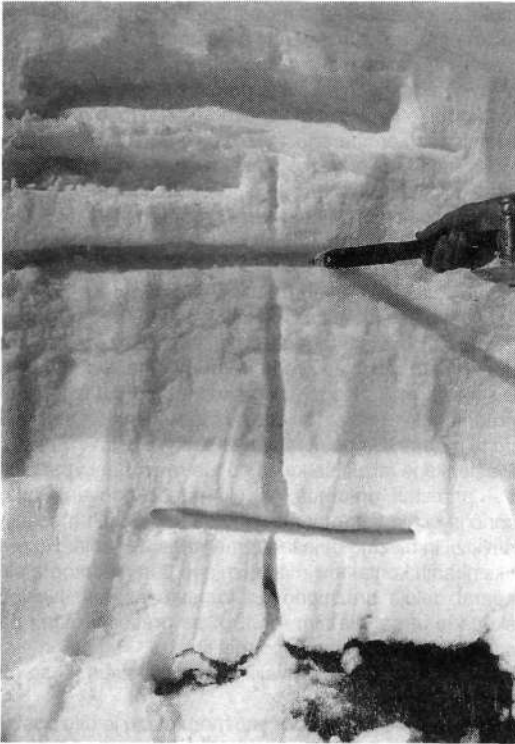
Z občutkom, da bolje ne moreva biti opremljena, sva ob dveh popoldne zasmučala po ozkem grebenu na severni vrh (kota 2031). Zaradi grožnje opasti sva vijugala po nama že znanem severnem grebenu in sklenila zaviti v severovzhodne vesine nekaj metrov nižje. Sneg je bil kljub popoldanskemu soncu enkrat - rahel, predirajoč se, nesprijet pršič. Po njem sva vijugala s takim užitkom, da sem predlagal nadaljevanje po severozahodnih vesinah naravnost v Beli Potok. Po preudarku sva zamisel opustila, ker sva pomislila na možnost osrenice (predirajoče se skorje) 500 metrov nižje. Tam je nujna dolga prečka v levo nad skalnimi skoki, čez plazovite vesine s skrajno neugodnim naklonom okoli 40°. Hkrati pa je tudi najina senčna severovzhodna smer obljubljala večjo naklonino na enakem ali še bolj rahlem pršiču.

Greben, ob katerem sva spust začela, je bil brez opasti, kar je nakazovalo, da je zadnji sneg zapadel pri šibkih vetrovih. Tako je Borut nad manjšima macesnoma zasmučal nekaj metrov v severovzhodne vesine in naredil poskusni zavoj, ki je pričakovano potrdil povsem enak sneg - star, suh pršič. Na žalost tudi jaz nisem podvomil v lažno govorico smučine. Zato tudi nisva uporabila 60 metrov vrvi, ki sva jo nosila s seboj za primer nevarnosti klozastega plazu, s katero bi eden z grebena varoval drugega pri prvih zavojih in preizkušanju snežne odeje. Za najin načrt so se zdele razmere idealne, saj je bilo okoli 30 centimetrov ugreza smučí ravno prav pri strmini okoli 50°. Po literaturi naj ne bi plazilo pri teh naklonih, ker se manjši plaziči že med sneženjem ulete. Žal ni bilo tako in bi veljalo dodati, da na takih strminah plazovi so, a ne veliki in usodni. Kasneje, ko se je plaz sprožil v bloku s črtasto odsekano napoko, sva ugotovila, da to sploh ni bil pršič, ampak zahrbtna, minimalno sprijeta mehka kloža.

Ne glede na navdušenje sva kot vedno upoštevala pravilo - nikoli oba hkrati. Želel sem kot prvi izkoristiti lepoto terena, zato sem zapeljal na rob grebena. Do željene smeri je vodila diagonala v desno čez nekaj plitvih žlebov in grebenčkov. Prečil sem jih v blagem poševnem smuku, se ustavil, si zarisal najkrajšo pot v vpadnici ter se pripravil na prvi, najtežji zavoj. Še preden pa mi je uspelo pritegniti smučí in narediti zavoj, sem se že speljal po pobočju navzdol. Nisem še dokončal klica Borutu: »Plaz!«, že sem izgubil tla pod nogami. Spodnesel me je mešan (tekoči in pršni) plaz s prevladujočim pršnim delom, ki se je utrgal z napoko nekaj metrov nad menojo.

POGLED IZ PLAZU NAVZVEN

Po teoriji naj bi takoj odvrigel nahrbtnik, smučí in palice ter se nato s plavalnimi gibi poskušal obdržati na površini plazu. Sam niti poskusil nisem odvreči kakšnega kosa smučarske opreme, saj za to ni bilo priložnosti. V trenutku sem se znašel v snežnem oblaku in pridobival hitrost. Najprej me je le neslo, nato premetavalo, ko pa sem padel čez manjši skok, me je začelo vrteti po zraku. Enkrat sem bil čisto pri tleh, drugič zopet visoko

Prerez, narejen pred začetkom spusta.

nekje v oblaku. Še kako prav bi mi prišla rutka čez obraz, ker pa je nisem imel, sem si pomagal z rokami, da bi lažje dihal in medtem zadrževal sapo.

To premetavanje je trajalo neskončno dolgo. Spominjam se vsakega trenutka nemoči, ko je bilo nemogoče karkoli ukreniti. Ko sem že mislil, da se gibanje umirja, sem se v položaju, ko sem imel noge pod seboj, z vso silo odgnal od tal. Želel sem se ustaviti ali vsaj priti na površje plazovine, kjer bi prišel do zraka. Kako sem se uštel! Katapultiralo me je v zrak, saj sta bili tako hitrost kot strmina preveliki, da bi se ustavil. Hip zatem sem z vso silo pristal v snegu.

Ustavil sem se obrnjen na trebuh in zarit z glavo v vršaj plaz na grebenčku, ki je zopet padal v položnejšo ožino na strmini 30°. Najprej sem hotel globoko zajeti zrak. Pa ni šlo! Vse dihalne poti sem imel zaprte s snegom. Dušilo me je. Kljub hlastanju za zrakom sem moral najprej izpljuniti sneg, da sem lahko vdihnil. Sčasom sem z lastno toploto stopil sneg v dihalnih poteh, šele kasneje pa mi je uspelo iztisniti iz nosnic dva ledena zamaška. Poskusil sem premakniti najprej roke, potem noge, da bi se prepričal, če sem cel. Smučarski palci sta mi še vedno viseli okrog zapestij, smuči sem izgubil, na ramah pa sem imel prazen nahrbtnik, s katerega je visel cepin. Na srečo nisem čutil nobenih bolečin, zato sem se usedel. Vseповsod so bili sami snežni kristali, v laseh, za vratom, v žepih, niti ušesom ni bilo prizanešeno. Zaslíšal sem Borutove klice in vstal. Zavpil sem, da je z menoj vse v redu ter se v naslednjem trenutku zopet sesedel na sneg.

Vsenaokrog je ležala oprema, ki mi je popadala iz nahrbtnika. Pred smučanjem imam navado kapo nahrbtnika pospraviti v notranjost in zadržniti s patentom, da s tem zmanjšam višino. Šele po analizi dogodka sem doumel, kaj pomeni pravilno »zapet nahrbtnik«. Verjetno ni dosti manjkalo, pa bi se nasadil na svoj lasten cepin, ki je opletal na praznem nahrbtniku. Spodnja zanka je edina še zadrževala okel, medtem ko se je zgornji jermenček strgal in kot prstan obvisel na ratišču. Med prevračanjem sem izgubil tudi obe smučki, kapo in sončna očala. Smučko brez varnostnega jermenčka sem izgubil takoj na začetku, medtem ko se je pri premetavanju jermenček druge iztknil iz varnostne glave zelo pozno. Nova izkušnja - nikoli več z jermenčki v globok sneg, ampak vedno z varnostnimi zavorami, pa čeprav na račun dolgotrajnega iskanja smuči pri padcu v pršič.

POGLED OD ZUNAJ

Borut je celotno dogajanje doživljal po svoje in strnil v naslednjih občutkih: »Z mojega 20 metrov odmaknjene stojišča za robom sprva nisem videl ničesar. Hip zatem sem 50 metrov nižje zagledal bel oblaček, ki se je kot prha širil navzdol. Ob udarcu na položnejše pobočje (dobrih 40°) se je sprožil sekundarni plaz, pri čemer se je snežni oblak takoj razbohotil. Ker sem lahko videl nasprotni breg žleba, kamor bi moral prismočati Andrej, sem vedel, da je imel težave. Ker pa tam ni bilo sledu napoke, sem bil prepričan, da je sprožil le manjšo količino snega in mu je uspelo obstati na mestu splazitve.

Začel sem klicati in medtem v zadnjem delu oblaka zagledal drobno temno pego. Zdelo se mi je nemogoče, da bi bil lahko Andrej v dobrih 10 sekundah tako daleč spodaj. Kljub temu sem budno spremljal dogajanje in si poskušal zapomniti njegovo pot in mesto ponora. Ko ga je belina povsem zakrila, sem pomislil, kako dobro je, da imava pri sebi žolne, s katerimi sva veliko vadila iskanje. Na srečo pa se je kmalu prikazal še razločnejše in ostal viden še preostalih nekaj sekund do zaustavitve plazua.

Misli so delovale bliskovito in v trenutku izoblikovale odločitev: če se Andrej v 10 sekundah ne premakne, bom zasmučal po njegovih sledi, kjer je bil plaz že sprožen, in ga v nekaj minutah dosegel. Zdelo se mi je, da takega drvenja ni moč prestati brez poškodb, hrabrila pa me je misel na UKV radijsko postajo v nahrbtniku, s katero bi lahko takoj poklical na pomoč. A drobna pika dobrih 300 metrov pod menoj se je začela premikati.

Oddahnil sem se, toda le za nekaj sekund. Pred menoj je zrastle nov problem, kako naj se sam splazim na varno. Edina možnost je bila vrnitev na greben po vstopni smučini. To pomeni 50 metrov diagonale poševno navzgor, za začetek pa nujen obrat na mestu, ki mi je močno smrdel. Ker se ne mudi več, začnem cincati, tehtam minuse in iščem pluse obeh variant. Na koncu se vseeno odločim za vrnitev. Pomislil sem na snežmanje smuči, a ocenil, da bi globoka gaz, pravzaprav rov v sipkem snegu, pomenila večjo nevarnost sprože-

Borut v akciji, kjer je vidna vrsta snega.

nja novega plazzu kot stopničasto vzpenjanje po že zarazani smučini. S podkapo sem si zavaroval nos in usta in nato izvedel gotovo najnežnejši obrat na mestu v zgodovini smučanja. Sledilo je neskončnih 15 minut tihotapljenja navzgor. Na vsakem metru se mi je zdelo, da čutim nevarnost, o kateri pred pol ure ni bilo ne duha ne sluha.«

POGLED NAZAJ

Smer bi poimenoval - »Nesmučljiva«. Teško je ujeti trenutek, ko je ruševje prekrito s snegom, a je teren kljub temu še varen pred plazom. Ko je podrast razkrita, smuka ni možna. Kjer se pod snegom skriva potuhnjeno ruševje, je teren objektivno nevaren za plaz. Prožne veje se pod težo snega podajo in ob plazzu ali napoki zravnajo. Podrast bistveno pripomore k nestabilnosti snežne odeje tako mehansko kot pri pojavu sreženja.

Sam sem imel srečo v nesreči. Ker je bil sneg mehak, nisem utrpel nikakršnih poškodb, niti pri skoku. Na plaz sem bil tehnično dobro pripravljen, vendar mnogo premalo, predvsem brez nekaterih prejšnjih varnostnih ukrepov. Tudi če bi ratišče cepina globoko zasadil v sneg, ne verjamem, da bi obstal, ker se je plazovina premaknila nad menoj. Čeprav sva se na turo prej dobro pripravila, opremila z vsemi potrebnimi pomagali, področje zelo dobro poznala, naju je plaz še vedno presenetil. Tehnični pripomočki nam le pomagajo pri reševanju, a plazov ne preprečujejo. Plaz je in ostaja subjektivna nevarnost v zasneženi gorski pokrajini. Vendar s tem zgodbe še ni konec.

Na dan nesreče sva s smučmi presondirala celotno plazovino, toda brez uspeha, čeprav je bila tenka in mehka. Našla sva le predmete, ki so v celoti ali vsaj delno gledali iz plazovine. To so bila vsa oblačila, vrv, hrana, ena smučka in dereza. Tako sem moral v dolino odsmučati le na eni smučki. Si predstavljate, kakšna

muka je smučati samo na eni nogi po pršiču, in to po težko priganem vzponu in prestanem dogodku?

Teden dni kasneje sva z Borutom vsak s svojim detektorjem za odkrivanje kovine prečesala celoten teren. V tednu dni je veter zgladil snežno odejo, tako da je bilo iskanje razmeroma enostavno, a za uho in roko utrujajoče. Toda uspeh ni izostal, saj sva v nekaj urah našla vse kovinske predmete do globine 30 centimetrov pod snežno odejo (smučka, dereza, vponke).

Zgodba se je zaključila šele v začetku poletja, točneje 1. rožnika, ko sem se z družino odpravil poiskat preostale izgubljene stvari na hribu. Na dan nesreče sem zakopal plastenko slab meter globoko v plazovino na mestu najnižje najdenega predmeta. Služila mi je kot orientir, saj preostali predmeti ne bi smeli ležati nižje. Nisem se motil. Ko je sneg skopnel, so vsi izgubljeni predmeti kot jurčki zrasi na rušnato-kamnitih tleh dva do tri metre nižje od mesta, kjer sem se ustavljal v plaz. Plastenka je ležala še kakih 15 metrov nižje v vpadnici. Vsi preostali predmeti so bili nepoškodovani, tako sončna očala kot fotoaparati, ki se je v dolgih mesecih navlažil in bil zato deležen temeljitega čiščenja. Razen oksidiranih kontaktov in izpraznjene baterije fotografski aparat deluje brezhibno od trenutka najdbe. Največ škode je utrpel dia film - koliko, pa presodite sami na spremljajočih originalnih posnetkih.

Na tem mestu bi se zahvalil vsem prijateljem, ki so mi kakorkoli pomagali.

P. S.: Poročilo o nesreči v snežnem plazju je bilo poslano Komisiji za GRS, Podkomisiji za plazove pri PZS.

Le če bomo vsi poročali o takih dogodkih, bomo z združenimi izkušnjami bogatejši.

TEHNIČNE ZANIMIVOSTI (PODROBNOSTI) O PLAZU

Napaka je bila v plitkem žlebiču, široka okoli 8 metrov, visoka 20 do 50 centimetrov, in dva metra nad mojo smučino. Naklonina je bila okoli 50°, nadmorska višina 1940 metrov. Pri izravnavi pobočja se je sprožil sekundaren plaz, vidnih je bilo 5 metrov napoke ob robovih žleba, visoke od 30 do 40 centimetrov. Plazovina je vijugala po plitvem žlebu in se v več majhnih jezičkih razlivala čez levi breg med redke macesne, glavna pa je obstala na terasi s 30 do 35° naklonine; ozek trak je stekel še dlje po dnu krnice. Čeprav se je sprožil kot kložast, je med gibanjem dobil tudi pršno obliko in izgledal kot približno 20 metrov visok kadeč se oblak. Plazovina je ležala sprijeta v drobne kepice od 10 do največ 30 centimetrov na debelo. Plaz se je ustavljal na višini 1700 metrov. Čas od splazitve do ustavitve je bil dobrih 15, največ 20 sekund, pri čemer je bila hitrost zadnjih nekaj sekund med ustavljanjem bistveno nižja od maksimalne, ki je znašala (ocenjeno) 80 km/h.

Poročilo o stanju snežne odeje dan pred turo (z dovoljenjem **Andreja Velkavrh**a - Hidrometeorološki zavod R Slovenije):

Nadaljuje se suho vreme. V višinah se je v nedeljo ogrelo. Temperaturna meja 0° se je dvignila na višino

okoli 1200 m. zato se je snežna odeja sesedala. V prisojah se je vrhnja plast čez dan odtajala, ponoči pa zmrznila. Pihal je zmerem zahodni do severozahodni veter.

Na nadmorski višini 2500 metrov je v Julijskih Alpah sedaj od 240 do 360 cm snega, na 1500 m pa v Julijcih do 180 cm, drugod od 60 do 110 cm. Na višini 1000 m je v zahodnih Julijskih Alpah okoli 85 cm snega, drugod pa od 20 do 50. Snežna odeja se je v zadnjih dneh nekoliko sesedla in utrdila. Pokrita je s skorjo, ki se pod človeško težo predira, le v sredogorju ponekod drži človeka. V osojah je sneg še večinoma nepredelan, suh in mehak.

Tveganje pred snežnimi plazovi se je zmanjšalo in je trenutno največje v visokogorju Julijskih Alp, 3. stopnje.

Drugod je tveganje 2. stopnje po petstopenjski lestvici. Najbolj nevarna so območja napihanega snega, kjer turni smučarji in pešci lahko sprožijo plazove suhega, klozastega snega. Na vetru izpostavljenih mestih bo spet povečana nevarnost zdrsov zaradi poledenele skorje, ki nastaja zaradi vetra in dnevnega taljenje ter nočnega zmrzovanja.

V naslednjih dneh se bo nadaljevalo suho vreme. Sneg se bo še nekoliko sesedel. Povečala se bo poledenost na prisojnih pobočjih. Tveganje pred snežnimi plazovi se v visokogorju ne bo dosti zmanjšalo, pod 1500 m pa se bo sneg utrjeval in možnost snežnih plazov se bo zmanjševala.

GORSKI VODNIKI V SLOVENIJI OD LETA 1959 DO 1996

DOBRI POZNAVALCI GORSKEGA SVETA

BOJAN POGRAJC

V letu 1996, ko slovenski gorski vodniki (GV) praznujemo 90. obletnico 1. slovenskega tečaja za gorske vodnike in bomo prihodnje leto kot zadnja alpska država tudi sprejeti v Mednarodno zvezo združenj gorskih vodnikov UIAGM/IVBV, sem zbral in uredil seznam vseh po drugi svetovni vojni registriranih slovenskih gorskih vodnikov, ki jim je Planinska zveza Slovenije (PZS) odobrila pravico do vodenja, ki so uspešno opravili izpit ali jim je bil naziv ponovno podeljen kot zaslužnim vodnikom še iz časov med obema svetovni vojnama. Tako sem, vsaj kar se seznama tiče, nadaljeval imenitni deli **Borisa Režka** »Stene in grebeni« (1959, Planinska založba) in **Evgena Lovšina** »Vodniki v Julijskih Alpah (1969, Planinska založba). Za leta 1993—1996, se pravi od ustanovitve Združenja gorskih vodnikov Slovenije (ZVGVS), samostojnega društva, povezanega v PZS, do danes pa sem seznam dopolnil še z registracijami.

151 POVOJNIH GORSKIH VODNIKOV

Kot gorski vodnik upam in si želim, da se bo temeljitejšega zgodovinskega opisa in orisa organizacije, vzgoje gorskih vodnikov, številnih vodniških tur in ne nazadnje anekdot iz življenja gorskih vodnikov po drugi svetovni vojni lotil kdo izmed še živečih najstarejših gorskih vodnikov, načelnikov ali vršilcev dolžnosti načelnika samostojne Komisije za gorsko vodništvo, kasneje pa Podkomisije v Komisiji za alpinizem pri PZS, na primer **Janez Krušič**, **Tone Sazonov**, **Marjan Keršič-Belač**, **Rado Kočevar**, **Peter Janežič**, predvsem pa **Roman Robas**. Slednji je vodil slovensko gorsko vodništvo kar dve desetletji. Bo pa to brez dvoma težavno in naporno delo, saj poleg spominov še živečih gorskih vodnikov niti na Planinski zvezi Slovenije, niti v slovenskih muzejih, Arhivu Slovenije ali v zasebnih arhivih po meni dostopnih podatkih skorajda ni uporabnega gradiva o gorskem vodništvu pri nas. Pravzaprav je poleg drob-

Znak Združenja slovenskih gorskih vodnikov

cev v Obvestilih PZS, ki jih je napisal Roman Robas, daleč največ objavljenega v Planinskem vestniku izpod peresa res vzorno natančnega Janeza Krušiča.

Moja statistika izkazuje, da je bilo od leta 1959, ko se je po drugi svetovni vojni ponovno prebudila potreba po organiziranosti gorskih vodnikov, do začetka leta 1996 skladno z dovoljeno vrsto gorskega vodenja za določene gorske skupine v Sloveniji bolj ali manj aktivnih 151 gorskih vodnikov. Leta 1992, ko je registracijo opravljala še Podkomisija za gorsko vodništvo, je bilo registriranih 43 gorskih vodnikov. ZVGVS je imelo leta 1993 registriranih 51, leta 1994 40, leta 1995 59 in leta 1996 112 gorskih vodnikov (74 aktivnih, 1 častni član — Janez Krušič).

Nekateri gorski vodniki so res že častitljive starosti, jih pa — tako kot svoje staroste Švicarji — pri ZVGVS upoštevamo v seznamih registriranih, kajti kakovostno gorsko vodništvo temelji med drugim na varnosti klientov, splošni razgledanosti gorskih vodnikov in tudi tradiciji.

Zdaj se po 82-dnevnem programu tečajev, ki jih organiziramo v domačih in tujih gorah za vodenje v kopni skali, mešanem terenu, snegu in ledu ter vodenje